

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

2005 m. balandžio 13 d. Nr. 1010-1-32

Vilnius

Vykdydami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintą 2004 metų valstybinio finansinio audito programą ir Valstybės kontrolės Finansinio audito 1-ojo departamento direktorės L. Šipkauskienės 2004-05-25 pavedimą Nr. 1010-1 vyresnioji valstybinė auditorė D. Paužinskienė (grupės vadovas) ir vyriausioji valstybinė auditorė L. Jankovskaja Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje atliko valstybinį finansinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti audituoto subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 m. finansinių ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Atlikome šių 2005-01-01 finansinių ataskaitų auditą: Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitų (forma Nr. 2), kitų formų (Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, B-1, B-11, B-12) ir aiškinamojo rašto. Taip pat atlikome Finansų ministerijos apskaitomų fondų 2004 metų ataskaitų auditą.

Ši audito ataskaita:

- yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančių turta, dalis;
- nurodo tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansines ataskaitas įvertinsime valstybinio audito išvadoje, kurią pateiksime Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (Žin., 2002, Nr. 20-790; 2004, Nr. 14-440), ir teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą, finansinės atskaitomybės sudarymą, valstybės biudžeto asignavimų naudojimą, valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, vidaus kontrolę, taip pat kitais teisės aktais.

Audito tikslui pasiekti ištyrėme audituoto subjekto apskaitos sistemą ir vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, nustatėme reikšmingumą, įgimtos ir kontrolės rizikos lygį, pagal reikšmingoms sritims sudarytas audito programas (ilgalaikio turto; darbo užmokesčio ir socialinio draudimo bei socialinių išmokų (pašalpų); kitų išlaidų; Europos Sąjungos paramos lėšų; Finansų ministerijos apskaitomų fondų) atlikome savarankiškas procedūras audito rizikai sumažinti iki priimtino audito patikimumo lygio ir surinkome įrodymus, reikalingus valstybinio audito ataskaitai ir nuomonei pagrįsti. Klaidų ir neatitikimų požiūriu įvertinome ne visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius bei sąskaitas, o tik tas, kurias atrinkome savarankiškoms audito procedūroms atlikti. Todėl yra audito rizika, kad audito metu galėjome nepastebėti kai kurių finansinės atskaitomybės informacijos netikslumų.

Bendra informacija apie audituotą subjektą

Audituoatas subjektas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau Finansų ministerija) yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš valstybės biudžeto ir kitų lėšų.

Audituito subjekto adresas – J. Tumo-Vaižganto g. 8a/2, LT-01512 Vilnius; identifikavimo kodas – 8860165.

Audituituotu laikotarpiu Finansų ministerijai vadovavo finansų ministrai – Dalia Grybauskaitė (iki 2004-04-30), Algirdas Butkevičius (nuo 2004-05-01 paskirtas Lietuvos Respublikos Prezidento 2004-04-26 dekretu Nr. 33), Finansų skyriaus vedėja dirbo V. Kiškienė.

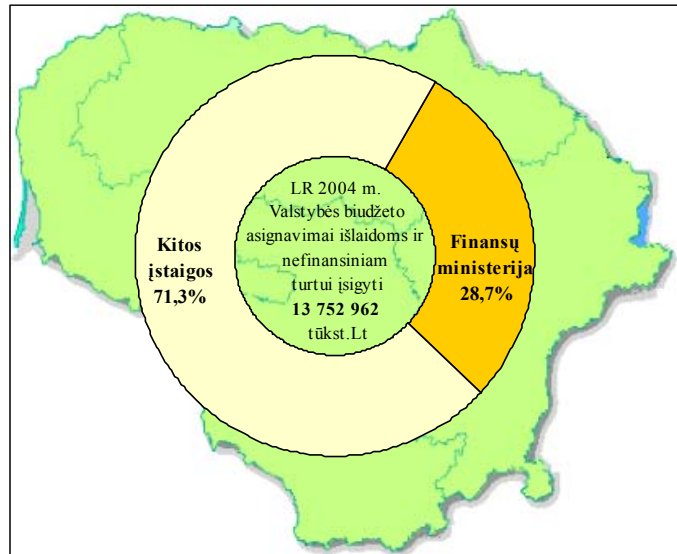
Finansų ministerija 2004 metais dirbo pagal patvirtintą Finansų ministerijos strateginį veiklos planą, nustatantį programų tikslus, uždavinius, jų įgyvendinimo priemones ir vertinimo kriterijus. Svarbiausias Finansų ministerijos uždavinys – įgyvendinti valstybės politiką įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestose finansų srityje, metodiškai vadovauti buhalterinei apskaitai, įgyvendinti valstybės finansų politiką, susijusią su Lietuvos Respublikos naryste Europos Sąjungoje.

Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2003-12-11 Nr. IX-1884 su vėlesniais pakeitimais) Finansų ministerijai 2004 metams patvirtinta 3942671 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 3815864 tūkst. Lt išlaidoms (iš kurių 73993 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui) ir 126807 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtino Finansų ministerijai valstybės biudžeto asignavimų paskirstymą pagal trylika tvirtinamų programų (iš jų 8 - specialiosios), arba penkiomis daugiau nei ankstesniais metais. Finansų ministerijai 2004 metais patvirtinti asignavimai 796189 tūkst. Lt (25 proc.) didesni negu 2003 metais dėl administruojamų Europos Sąjungos paramos lėšų.

Taigi Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto kontekste Finansų ministerijai patvirtinti asignavimai yra labai reikšmingi – sudaro 28,7 proc.

1 diagrama

Faktai, išvados ir rekomendacijos

Finansų ministerijos buhalterinė apskaita tvarkoma ir finansinė atskaitomybė rengiama pagal patvirtintas programas ir Lietuvos Respublikoje biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą ir finansinę atskaitomybę reglamentuojančius teisės aktus. Apskaitos politika atitinka finansinės atskaitomybės rengimo pagrindą.

Finansų ministerijos vidaus kontrolės sistema sukurta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, ir vidaus auditą reglamentuojančiais teisės aktais.

Finansų ministerija 2004 metais gautus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas sąmatas patvirtintose programose nustatytiems tikslams ir neviršijo sąmatose patvirtintų asignavimų. Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo 2005-01-01 ataskaitos (Forma Nr. B-12-metinė) duomenimis audituotais metais dauguma kriterijų buvo įvykdyti.

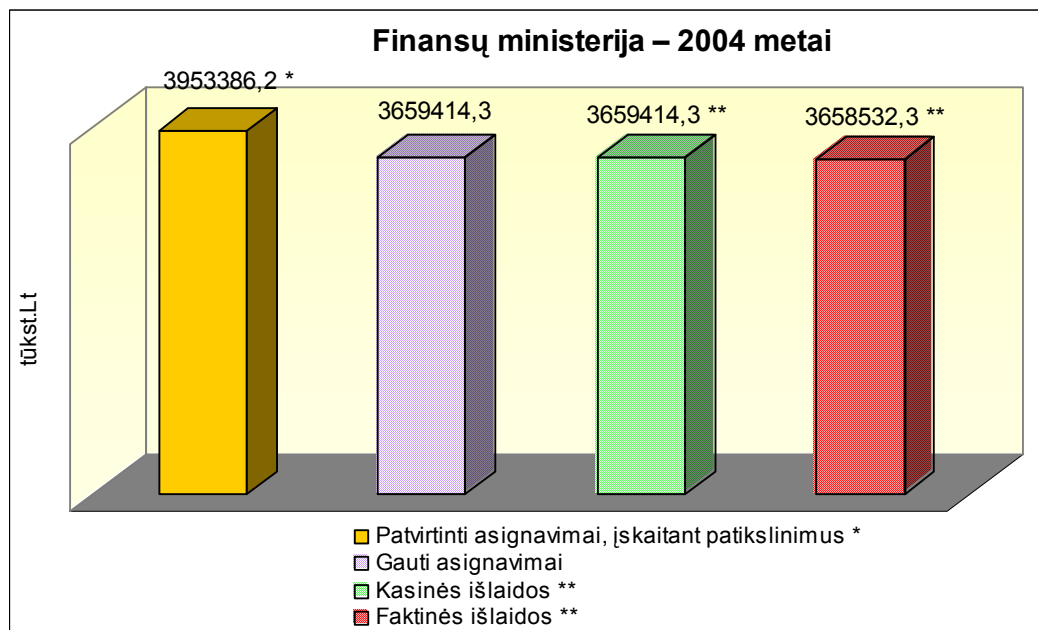
Finansų ministerija turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo bei apskaito vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais.

Atlikus pasirinktų sutarčių, sudarytų 2004 metais, teisinį vertinimą, teisės aktų pažeidimų nenustatyta, tačiau buvo vienas atvejis, kad Finansų ministerijos Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjas A. Stasiukas, pasirašydamas Statybos rangos sutartį su UAB „Alrasta“ (2004-02-27, Nr. S06/0204, vertė – 299998 Lt), nesivadovavo finansų ministro A. Butkevičiaus 2004-07-07 įsakymo Nr. 1K-259 „Dėl dokumentų pasirašymo“ 1.12.1 punktu, kuriuo pavesta Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjui pasirašyti sutartis dėl prekių ir paslaugų pirkimo, kai prekių vertė neviršija 75 tūkst. Lt, o darbų

vertė – 150 tūkst. Lt, šių sutarčių pakeitimus ir papildymus. Minėtą sutartį dėl jos vertės dydžio turėjo pasirašyti ministerijos valstybės sekretorius (Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo reglamento, patvirtinto finansų ministro 2003-10-15 įsakymu Nr. 1K-251, 54 punktą).

Finansų ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitos (forma Nr. 2) duomenimis 2004 metams patvirtinti (įskaitant patikslinimus) ir gauti asignavimai, jų panaudojimas (kasinės ir faktinės išlaidos) pateikiami 2 diagramoje.

2 diagrama

* Įskaitant:

- specialiosioms programoms vykdyti (kodai 50.11, 50.12, 88.1) nepanaudotų asignavimų likutį 2004-01-01 – 166603,5 tūkst. Lt;
- 1.7 programai „Valstybės priskirtų funkcijų ir programų įgyvendinimas savivaldybėse“ vykdyti nepanaudotų asignavimų likutį 2004-01-01 – 1103,2 tūkst. Lt. Finansų ministerija apskaito 1.7 programai vykdyti patvirtintus ir savivaldybėms perduotus asignavimus (2004 m. patvirtinta - 2286937 tūkst. Lt, kasinės ir faktinės išlaidos – 2275148,8 tūkst. Lt), o šių asignavimų panaudojimą apskaito savivaldybės. Dėl šių priežasčių 1.7 programai patvirtintų asignavimų panaudojimo auditas Finansų ministerijoje neatliekamas;
- Finansų ministerijai perduotus administruoti dviejų programų (kodai 46.1, 51.1) nepanaudotų asignavimų likučius 2004-01-01 – 1769,5 tūkst. Lt;
- viršplanines pajamų įmokas į biudžetą (programos kodas 88.2) – 372 tūkst. Lt.

Finansų ministerija 1.6 „Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo programai“ ir 1.8 „Darbo užmokesčio didinimo programai“ patvirtintus asignavimus perduoda Vyriausybės nutarimuose nurodytiems asignavimų valdytojams, kurie juos naudoja ir apskaito savo finansinėse ataskaitose. Dėl to Finansų ministerija šių programų Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitose („Asignavimų planas metams, įskaitant patikslinimus“) nurodo tik neperduotų (nepaskirstytų) asignavimų likutį. Finansų ministerijos 1.6 ir 1.8 programoms vykdyti neperduotų (nepaskirstytų) asignavimų likutis – 2428,5 tūkst. Lt, iš jų atitinkamai 42,2 tūkst. Lt ir 2386,3 tūkst. Lt.

** Penkioms programoms, finansuojamoms iš Europos Sąjungos fondų lėšų, vykdyti (kodai 46.1, 50.1, 51.1, 60.2, 60.3) 2004 m. panaudota 238879,1 tūkst. Lt asignavimų, arba 63,4 proc. (patvirtinta 376679,3 tūkst. Lt), nes dauguma projektų (programų kodai 60.2 ir 60.3) buvo pradėti vykdyti 2004 metų ketvirtame ketvirtyje ir paramos gavėjai šių lėšų nespėjo panaudoti 2004 metais; pvz., specialiosios PHARE programos (kodas 50.1) – dėl užsitęsusių konkursinių procedūrų ir kt. Vykdomai 61.1 programai „PVM Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšoms ir bendrojo finansavimo lėšoms programa“ patvirtinti asignavimai (1746 tūkst. Lt) nepanaudoti, nes parama nebuvo skirta ūkio subjektams PVM mokėtojams (61.1 programa skiriama paramos gavėjams atlyginti tas PVM išlaidas, kurios ES struktūrinių fondų požiūriu pripažįstamos netinkamomis finansuoti išlaidomis). Audituotais metais parama buvo skirta iš 60.2 ir 60.3 programų tik ministerijoms ir kitoms institucijoms, kurioms PVM išlaidos visais atvejais buvo tinkamos finansuoti išlaidos.

Fondai

Finansų ministerijai teisės aktais pavesta tvarkyti šių Fondų lėšų apskaitą:

- Privatizavimo;
- Rezervinio (stabilizavimo);
- Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo (tvarkytojas – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija);
- 1990 metų blokados (valdytojas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija);
- Garantinio (tvarkytojas – Garantinio fondo administracija prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos);
- Žemės ūkio paskolų garantijų (tvarkytojas – uždaroji akcinė bendrovė Žemės ūkio paskolų garantijų fondas);
- Licencijuotų sandėlių kompensavimo (tvarkytojas – uždaroji akcinė bendrovė Žemės ūkio paskolų garantijų fondas).

Pirmųjų trijų Fondų sąmatos tvirtinamos atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

Finansų ministerija 2004 metais sudarė tokias šių Fondų ataskaitas:

- Privatizavimo fondo – fondo piniginių srautų ataskaitą ir fondo lėšų sąmatos įvykdymo ataskaitą;
- Rezervinio (stabilizavimo) fondo – fondo piniginių srautų ataskaitą;
- Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo – fondo lėšų srautų ataskaitą;
- Garantinio fondo – fondo lėšų srautų ataskaitą;
- Žemės ūkio paskolų garantijų fondo – fondo lėšų srautų ataskaitą;
- Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo – fondo lėšų srautų ataskaitą;
- 1990 metų blokados fondo – fondo balansą ir fondo pajamų ir išlaidų apyskaitą.

Ataskaitų duomenimis Finansų ministerijos apskaitomų Fondų likučiai ir jų pinigų srautai pateikiami lentelėje.

/Fondų 2004 m. ataskaitų duomenys, tūkst. Lt/

Eil Nr	Fondo pavadinimas	Fondo likutis 2004-01-01	Pinigų srautai		Valstybės turtinių įsipareigojimų pinigų srautai		Fondo likutis 2005-01-01
			Pajamos	Išlaidos	Iplaukos	Išmokos	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Privatizavimo fondas	115705	265045	322983	-	-	57767
2	Rezervinis (stabilizavimo) fondas	1507447	72589	89450	-	*445000	1045586
3	VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas	170884,5	47732,7	61313,1	**71064	-	228368,1
4	Garantinis fondas	11927,6	26511,7	15479,9	-	-	22959,4
5	1990 metų Blokados fondas	5789,7	0,7	-	-	-	5790,4
6	Žemės ūkio paskolų garantijų fondas	*** 11443,1	52,6	-	-	-	*** 11495,7
7	Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondas	804,8	121,5	0,2	-	-	926,1

* 445000 tūkst. Lt - suteiktos lėšos valstybės turtinių (skolinių) įsipareigojimų vykdymui (grąžintinai iki 2007-12-31), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-01-21 nutarimas Nr. 57

** 71064 tūkst. Lt – padengti valstybės skoliniai įsipareigojimai fondui, Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. 1 d. 5 p.

*** Žemės ūkio paskolų garantijų fondo lėšos, skirtos iš Kaimo rėmimo fondo bendrovės garantiniams įsipareigojimams vykdyti, laikomos atskiroje Finansų ministerijos vardu atidarytoje sąskaitoje Lietuvos banke.

Atkreiptinas dėmesys, kad Finansų ministerijoje nėra patvirtintos Fondų lėšų apskaitos tvarkos, o atskaitomybės formos patvirtintos tik dviejų fondų – Privatizavimo ir Rezervinio (stabilizavimo).

Atsižvelgdami į tai, kad Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų sąmata tvirtinama atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, mūsų nuomone, tikslinga rengti Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų sąmatos įvykdymo ataskaitą ir ją teikti Lietuvos Respublikos Seimui kartu su Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita. Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912, šios ataskaitos rengimas ir pateikimas Lietuvos Respublikos Seimui nenumatytas.

Įvertinę tai, *rekomenduojame*:

1. Parengti ir patvirtinti Fondų lėšų apskaitos tvarką ir jų atskaitomybės formas.
2. Prireikus inicijuoti Fondų nuostatų atitinkamus pakeitimus.
3. Sustiprinti aukščiausio lygio vidaus kontrolę sutarčių sudarymo srityje.

Finansinio audito 1-ojo departamento direktorė

Laima Šipkauskienė

Audito grupės vadovė –
Finansinio audito 1-ojo departamento
vyresnioji valstybinė auditorė

Dainora Paužinskienė

Susipažinome:
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
valstybės sekretorius

Giedrius Rimša

Finansų skyriaus vedėja

Veronika Kiškienė